

گام‌های عملی برای به‌کارگیری آر.دی.ای. در ایران:
الگوی پیشنهادی مبتنی بر دیدگاه فهرستنویسان کتابخانه
ملی جمهوری اسلامی ایران

همایش ملی کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی دانشگاه‌های علوم پزشکی

فاطمه بازوکی

دانشجوی دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه الزهرا

دکتر محسن حاجی زین‌العابدینی

استادیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی
دانشگاه شهید بهشتی

۲۷-۲۸ آبان ۱۳۹۳

The First National Congress of Libraries and Information Center in Medical Universities Pathology & Treatment of Information Flow

18-19 november 2014

نخستین همایش ملی کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی

دانشگاه‌های علوم پزشکی

آسیب‌شناسی و آسیب‌زایی جریان اطلاعات

۲۷-۲۸ آبان ماه ۹۳

مقدمه

- فهرستها و کارکرد آنها
- تغییر محیط و نیازهای کاربران
- رویکرد کاربرمدار در فهرستها
- ضرورت مدیریت دانش برای کاربران
- فهرستهای متناسب با دنیای جدید
- لزوم ایجاد پیوند میان مدارک
- ایجاد الگوهای کارکردی پیشینه های کتابشناختی
- پاسخگو نبودن قواعد موجود فهرستنویسی با الگوها و محیط جدید

سیر تحول قواعد فهرستنویسی

- لزوم بازنگری
- اصلاحات گسترده / بیش از یک ویرایش
- تغییر عنوان
- دسامبر ۲۰۰۵ : ویرایش نسخت آر.دی.ای.
- گردآوری دیدگاه های مختلف از سوی کمیته
- بحث و بررسی در سال ۲۰۰۶ در اتاواي کانادا (حضور گسترده صاحب نظران از نقاط مختلف دنیا)
- هم اکنون آزمایش هایی در سطح ملی جهت بررسی کارآیی آر.دی.ای با همکاری کتابخانه های بزرگ جهان طراحی شده است تا در نهایت، ویرایش نهایی آن در سال ۲۰۱۳ منتشر شده و کتابخانه کنگره آن را به کارگیرد.

ویژگی‌های آر.دی.ای.

- استاندارد آر.دی.ای.
- یک چارچوب انعطاف‌پذیر و قابل توسعه برای توصیف منابع تولید و توزیع شده با تکنولوژی‌های دیجیتالی
- منحصر به قالب خاص نیست
- منحصر به نوع منبع خاص (آنالوگ / دیجیتال) نیست
- قابل تطبیق با جوامع گوناگون
- قابل تطبیق با نیاز کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مراکز آرشیوی
- با پیشینه‌های موجود در فهرست‌های کتابخانه‌ای پیوسته سازگار است.
- دارای دستورالعمل‌های منطبق با قوانین است.
- دارای پیشینه‌هایی است که با نیازهای کاربران سازگار است.
- قوانین آن ساده و به راحتی قابل درک است.
- دارای کنترل کتابشناختی کارآمد برای همه رسانه‌ها
- انعطاف‌پذیر است و سطوح مختلف توصیف
- تکیه بر کاربر و نیازهای آن
- هزینه پایین به کارگیری و هماهنگی با ساختار فعلی نرم افزارهای کتابخانه ای

دسترسى به آر.دی.ای.

RDA هم به صورت الکترونیکی و هم به صورت چاپی قابل دسترس است (سایت rdatoolkit.org)
▪ متن کامل RDA

متن کامل رایگان نسخه قدیمی بر روی وب

www.rdatoolkit.org/constituencyreviewfiles/constituency_review.zip

*The First National Congress of Libraries and
Information Center in Medical Universities
Pathology & Treatment of Information Flow*

18-19 november 2014

نخستین همایش ملی کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی

دانشگاه های علوم پزشکی

آسیب شناسی و آسیب زدایی جریان اطلاعات

۲۸-۲۷ آبان ماه ۹۳

۱. درشت گردانی	پی افزود	۱۱. رهنمودهای کنترل شاخصهای بازیابی	بخش سوم کنترل شاخصهای بازیابی (یک مقدمه و ۱۴فصل)	۷. رهنمودهای عمومی در مورد ارتباطات	بخش دوم ارتباطات (۴فصل)	۱. رهنمودهای عمومی	بخش اول توصیف منابع (۶فصل)
۲. اختصارا ت		۱۲. نام افراد ۱۳. نامهای فامیلی ۱۴. نام تالگانها ۱۵. نام مکانها		۸. شاخصهای بازیابی افراد و تالگان ها		۲. شناسایی منابع	
۳. حروف آغازین		۱۶. استنادات به آثار		۹. استنادات به آثار مشابه		۳. توصیف فنی	
۴. ارائه داده های توصیفی		۱۷. سایر اطلاعات مورد استفاده در کنترل شاخص های بازیابی		۱۰. دستورالعملها ی ویژه برای آثار خاص		۴. توصیف محتوایی	
۱۰. ارائه داده های کنترل شاخصهای بازیابی						۵. اطلاعات در مورد شرایط دسترسی پذیری	
				۶. اطلاعات شناسه های خاص			

چشم انداز اجرایی به کارگیری آر.دی.ای.

- مراحل آزمایش در سه کتابخانه ملی پزشکی امریکا، کنگره و ملی کشاورزی امریکا
- بازخوردهای بین المللی
- به کارگیری متخصصان موضوعی بیشتر
- باز نویسی فصلها بر مبنای بازخورد کاربران
- توسعه انتشارات
- بهبود کارآیی آر.دی.ای. تولکیت
- ارائه نتایج و نسخه نهایی در سال ۲۰۱۳

*The First National Congress of Libraries and
Information Center in Medical Universities
Pathology & Treatment of Information Flow*

18-19 november 2014

نخستین همایش ملی کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی

دانشگاه های علوم پزشکی

آسیب شناسی و آسیب زدایی جریان اطلاعات

۲۸-۲۷ آبان ماه ۹۳

اقدامات اجرایی برای به کارگیری آر.دی.ای. در کتابخانه کنگره

- ۲۵ ژانویه ۲۰۰۹: کتابخانه کنگره، کتابخانه ملی کشاورزی و کتابخانه ملی پزشکی، میزبان جلسه ای در حاشیه گردهم آیی انجمن کتابداران امریکا بودند تا در این جلسه برنامه های اولیه برای آزمایش آر.دی.ای. و دریافت بازخورد را ارائه دهند.
- فوریه-مارس ۲۰۰۹: کمیته هماهنگی آزمایش آر.دی.ای. ، با ریاست مشترک بیچر ویگینز، دیانا مت کاتچن و کریس کول روش و معیار آزمایش را برای انتخاب گزینش همکار در طرح، اصلاح کردند.
- ۱۹ مارس ۲۰۰۹: وب سایت آزمایش آر.دی.ای. کتابخانه کنگره امریکا راه اندازی شد. همه اعضا در جلسه میانی زمستان انجمن کتابداران امریکا با حضور همه آنهایی که با کمیته همکاری مرتبط بودند حضور یافتند.
- ۱۳ آوریل ۲۰۰۹: آخرین مهلت برای افراد و سازمانهایی که برای شرکت در آزمایش داوطلب بودند تعیین شد. برای این کار فرمی برای علاقه مندان جهت شرکت در آزمایش تهیه شد که بر روی سایت قرار گرفت.
- ۲۸ می ۲۰۰۹: کمیته هماهنگی آر.دی.ای. مجموعه ای از ۲۰ نفر شرکت کننده را برای شرکت در آزمایش گزینش کرد و به آنهایی که انتخاب نشدند نیز اطلاع داده شد.
- ۱۲ جولای ۲۰۰۹: کتابخانه کنگره، کتابخانه ملی کشاورزی و کتابخانه ملی پزشکی اطلاعات ضروری را در اختیار بیست نفر انتخاب شده در حاشیه همایش سالانه انجمن کتابداران امریکا قرار داد.
- ۱۵ ژانویه ۲۰۰۹: حامیان کمیته هماهنگی آزمایش آر.دی.ای. یک روز کامل به انتخاب شدگان آموزش لازم برای اجرای آزمایش ارائه داد.
- ۲۲ ژوئن ۲۰۱۰: انتشار عمومی آر.دی.ای. تولکیت. (بسته ابزار آر.دی.ای.)
- ۱ جولای الی ۳۰ سپتامبر ۲۰۱۰: آزمایش استفاده کنندگان از آر.دی.ای. طی یک دوره سه ماهه برای آشنا شدن آن ها با محتوای آر.دی.ای. و بهره گیری از آر.دی.ای. تولکیت.
- اول اکتبر تا ۳۱ دسامبر ۲۰۱۰: بررسی پیشینه های تولید شده توسط آزمایش شونندگان شرکت کننده در آزمایش و به اشتراک گذاری آن ها با کمیته هماهنگ کننده آزمایش آر.دی.ای. در امریکا
- ۱ ژانویه الی ۳۱ مارس ۲۰۱۱: بررسی نتایج آزمایش و مهیا کردن گزارش حاصل از آن برای ارائه به مدیریت سه کتابخانه شرکت کننده در طرح.

رئوس کلی فعالیتهای انجام شده

- بازنویسی رهنمودهای آر.دی.ای. به زبان انگلیسی صریح، غیر مبهم و صحیح
- تعریف فرایندی مناسب برای به روز کردن آر.دی.ای. در محیط پیوسته
- توسعه مثال‌هایی برای پیشینه کامل آر.دی.ای. در قالب مارک و سایر طرح‌های کدگذاری
- اعلام تکمیل مجموعه‌های ابزاری و واژگان ثبت شده
- توصیف میزان پیشرفت معتبر برای جایگزینی مارک
- کسب اطمینان و تسهیل مشارکت جامعه
- هدایت و هماهنگی آموزش آر.دی.ای.
- ایجاد و توسعه نمونه‌هایی از سیستم‌های دروندادی و اکتشافی که از مجموعه عناصر آر.دی.ای. (شامل روابط) استفاده می‌کنند.

پرسش های پژوهش

1. از نظر فهرستنویسان، مسائل مطرح برای بومی‌سازی آر.دی.ای. در کتابخانه ملی چه مسائلی هستند؟
2. از نظر فهرستنویسان، چه دیدگاهی در مورد مقایسه آر.دی.ای. به جای قواعد انگلوامریکن مطرح است؟
3. از نظر فهرستنویسان، کدام نهادها می‌توانند متولی به‌کارگیری قواعد آر.دی.ای در ایران باشند و کدام یک باید متولی اصلی باشد؟
4. از نظر فهرستنویسان شاغل در کتابخانه ملی، زمان لازم برای به‌کارگیری قواعد آر.دی.ای. چه زمانی است؟
5. از نظر فهرستنویسان، برای به‌کارگیری آر.دی.ای. در ایران، چه تغییراتی باید در نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای صورت گیرد و مهمترین تمهیدات این امر کدام است؟
6. از نظر فهرستنویسان، وضعیت پیشینه‌های کتابشناختی موجود چگونه بوده و برای به‌کارگیری آر.دی.ای چگونه باید با آنها برخورد شود؟

روش، نمونه و ابزار پژوهش

پژوهش حاضر از نوع کاربردی بوده که به روش پیمایشی با رویکرد توصیفی-تحلیلی انجام شده است. جامعه این پژوهش را فهرستنویسان شاغل در کتابخانه ملی، در بخش فهرستنویسی پیش از انتشار (فیپا)، در دو زیربخش منابع کتابی و غیرکتابی تشکیل می‌دهند.

برای پژوهش حاضر با توجه به ویژگی‌های جامعه آماری، نمونه‌گیری به شیوه تصادفی ساده بدون جایگذاری انجام شد که در آن هر فهرستنویس یک واحد نمونه‌گیری است. تعیین حجم نمونه از جدول برآورد حجم نمونه کرجسی مورگان به‌دست آمد. بدین‌ترتیب، با احتساب حجم جامعه که برابر با ۵۶ بود بر اساس جدول مورگان، حجم نمونه ۴۹ خواهد بود.

ابزار پژوهش پرسشنامه است. پرسشنامه پژوهش از نوع محقق‌ساخته بوده که در طراحی آن از پژوهش‌های مرتبط و مشابه مانند پژوهش گدلرب (۲۰۱۰)، کیسر و دریک (۲۰۰۹)، تاد (۲۰۱۰)، و استنسون (۲۰۱۲) استفاده شده است. روایی یا اعتبار ابزارهای گردآوری داده‌های پژوهش با بررسی کارشناسان و متخصصان (اعتبار محتوا) و استفاده از پرسشنامه‌های استاندارد برای طراحی سؤال‌های پرسشنامه حاصل شده است. برای پایایی ابزار پژوهش نیز از ضریف آلفای کرونباخ استفاده شده که عدد به‌دست آمده از محاسبه آن برابر با 0.847 بود، که با توجه به ضریب به‌دست آمده، (از عدد 0.6 بیشتر است) می‌توان از پایایی پرسشنامه اطمینان داشت.

یافته‌های پژوهش

پرسش ۱: از نظر فهرست‌نویسان، چه مواردی در بومی‌سازی آر.دی.ای. در کتابخانه ملی در پیوند با پذیرش آر.دی.ای مطرح است؟

نتایج به‌دست آمده نشان می‌دهد بر اساس نظر فهرست‌نویسان، بهره‌گیری از آر.دی.ای. بی‌نیاز از بومی‌سازی نیست اما این مساله مانع به کارگیری آن در شرایط کنونی نمی‌شود. این یافته مؤید رویکرد مثبت فهرست‌نویسان به تغییر در نگرش نسبت به تغییر قواعد فهرست‌نویسی است. تقریباً نیمی از فهرست‌نویسان معتقد بوده‌اند که آر.دی.ای. بیش از قواعد انگلوامریکن راهگشا است. این یافته نشان می‌دهد که علی‌رغم پیش‌فرض ذهنی فهرست‌نویسان که تغییر رویکرد و به کارگیری قواعد جدید مستلزم آموزش و به‌روزرسانی اطلاعات و در نتیجه صرف زمان و انرژی است، قابل توجه بوده و با پیش‌فرض‌های ذهنی منفی مغایرت و البته جای امیدواری دارد.

درصد فراوانی	فراوانی	نظر فهرست‌نویسان
61/9 %	5	بهره‌گیری از آر.دی.ای. نیاز به بومی‌سازی ندارد و ساختار فعلی مناسب و راهگشاست.
61/5 %	31	بهره‌گیری از آر.دی.ای. نیاز به بومی‌سازی دارد اما با ساختار فعلی نیز قابل استفاده است.
92/2 %	14	بهره‌گیری از آر.دی.ای. نیازمند بومی‌سازی آن برای منابع فارسی است و با ساختار فعلی قابل استفاده نیست.
85/3 %	2	آر.دی.ای. به هیچ‌وجه مناسب استفاده در شرایط زمانی و مکانی کتابخانه ملی ایران نیست.

یافته‌های پژوهش – ادامه

درصد فراوانی	فراوانی	نظر فهرستنویسان
16%	8	نیازی به تغییر قواعد نیست و انگلوامریکن به اندازه کافی راهگشا است.
14%	7	امکان به کارگیری آر.دی.ای. در حال حاضر در ایران وجود ندارد.
66%	33	آر.دی.ای. بیش از قواعد پیشین (انگلوامریکن) راهگشاست.
4%	2	راه حل دیگری بایستی ارائه شود.

پرسش ۲: از نظر فهرستنویسان، چه دیدگاهی در مورد مقایسه آر.دی.ای. به جای قواعد انگلوامریکن مطرح است؟

بر اساس نظر فهرستنویسان بهره‌گیری از آر.دی.ای. بیش از قواعد پیشین (انگلوامریکن) راهگشاست. این یافته، نظر مثبت و زمینه مناسب پذیرش فهرستنویسان را تأیید می‌کند.

یافته های پژوهش – ادامه

درصد فراوانی	فراوانی	نظر فهرست نویسان
27/4%	4	انجمن کتابداری و اطلاع رسانی ایران
45/85%	47	کتابخانه ملی
45/5%	3	کتابخانه های دانشگاهی
82/1%	1	نهاد کتابخانه های عمومی

پرسش ۳: از نظر فهرست نویسان، متولی به کارگیری قواعد آر.دی.ای در ایران کدام نهاد است؟

در پاسخ به پرسش چهارم نتایج به دست آمده نشان می دهد که اکثریت قریب به اتفاق فهرست نویسان شاغل، کتابخانه ملی را بهترین گزینه برای برعهده گرفتن مسئولیت به کارگیری آر.دی.ای. می دانند.

یکی از یافته های قابل توجه این پژوهش آن است که فهرست نویسان اعتقاد دارند کتابخانه ملی، بهترین گزینه به عنوان متولی به کارگیری آر.دی.ای. است. در این فهرست رتبه بعدی با اختلاف، متعلق به انجمن کتابداری و اطلاع رسانی ایران و بعد از آن کتابخانه های دانشگاهی و در انتها نهاد کتابخانه های عمومی (با یک رأی) است.

یافته های پژوهش – ادامه

پرسش ۴: از نظر فهرست‌نویسان شاغل در کتابخانه ملی، زمان لازم برای به‌کارگیری قواعد آر.دی.ای. کدام است؟

در پاسخ به پرسش پنجم، نتایج به‌دست آمده بر نشان می‌دهد فهرست‌نویسان نگاه دور از ذهنی برای به‌کارگیری آر.دی.ای. ندارند و این امر را در سال‌های نه‌چندان دور تحقق‌پذیر می‌بینند.

اکثر فهرست‌نویسان همچنین مدت زمان لازم جهت به‌کارگیری آر.دی.ای. را بین ۳ تا ۱۰ سال و در رتبه بعدی بین ۱ تا ۲ سال تخمین زده‌اند.

این امر نشان می‌دهد با توجه به تصور و پیش‌داشته‌های ذهنی فهرست‌نویسان به‌کارگیری آر.دی.ای. در نظر ایشان چندان سخت و دور از ذهن نیست و در واقع نگاه دست‌نیافتنی نسبت به آن ندارند.

درصد فراوانی	فراوانی	نظر فهرست‌نویسان
77/5%	3	کمتر از یک سال
69/32%	17	1-2 سال
23/44%	23	3-7 سال
54/11%	6	7-11 سال
77/5%	3	بیش از 11 سال

یافته های پژوهش – ادامه

پرسش ۵: از نظر فهرستنویسان، برای به کارگیری آر.دی.ای. در ایران، چه تغییراتی باید در نرم افزارهای کتابخانه ای صورت گیرد و مهمترین تمهیدات این امر کدام است؟

یافته های به دست آمده نشان از رضایت نسبی و تعامل فهرستنویسان با رسا دارد و به نظر می رسد اقبال نسبی لازم با نرم افزار در میان فهرستنویسان وجود دارد. هرچند اساسا بهره گیری از آر.دی.ای. تغییرات زیادی بر نرم افزارهای کتابخانه ای تحمیل نمی کند.

درصد فراوانی	فراوانی	نظر فهرستنویسان
32/11%	6	نرم افزار جدیدی جایگزین رسا شود.
81/69%	37	تغییرات لازم در رسا با تغییرات اندک و به تدریج اعمال شود.
43/9%	5	نیازی به تغییرات نیست و همین نرم افزار موجود جوابگو است.
43/9%	5	نرم افزار رسا برای پیشینه های قبلی علاوه بر نرم افزار دیگری برای پیشینه های جدید وجود داشته باشد.

پرسش ۵- ادامه

در بخش دیگر سوال در مورد مهم‌ترین تمهیدات مورد نیاز برای به‌کارگیری قواعد آر.دی.ای در رسا از فهرستنویسان نظر سنجی شد.

برای پاسخ به این پرسش و به‌منظور یافتن الگوی مناسب، از آزمون رتبه‌بندی فریدمن استفاده شد.

میزان معناداری آزمون فریدمن از ۰/۰۵ کمتر شده و این بدان معناست که تفاوت در رتبه‌ها تصادفی نیست و به دلیل وجود تفاوت واقعی در موارد است.

رتبه	پرسش‌ها
3/55	1- استفاده از گزینه های راهنما به تعداد مناسب و برای هر فیلد به صورت جداگانه
4/39	2- هماهنگی کامل فهرستبرگه‌ها با آر.دی.ای
5/13	3- آموزش کافی به فهرستنویسان به‌منظور بهره‌گیری از نرم‌افزار بر اساس تغییرات جدید
4/2	4- تغییر ساختار جست‌وجو و بازیابی منابع بر اساس قواعد جدید
4/87	5- هماهنگی ساختار نرم‌افزار با ساختار پیشین
4/48	6- هماهنگی فهرستبرگه های جدید با پیشینه‌های ایجاد شده قبلی
4/76	7- انطباق کامل نرم‌افزار با قواعد و استانداردها
4/62	8- پیش بینی امکان تغییر ساختار نرم‌افزار با توجه به نیاز هر کتابخانه

یافته های پژوهش – ادامه

پرسش ۶: از نظر فهرستنویسان، رویکرد مناسب در برابر پیشینه‌های کتابشناختی موجود در پیوند با به‌کارگیری آر.دی.ای کدام است؟

درصد فراوانی	فراوانی	نظر فهرستنویسان
0	0	کنار گذاشتن پیشینه‌های قبلی تولید شده و فهرستنویسی مجدد
57/3%	2	به‌کارگیری قواعد جدید در فهرستنویسی منابع جدید و عدم توجه به پیشینه‌های قبلی
85/67%	38	به‌کارگیری قواعد جدید در فهرستنویسی منابع جدید و تغییر تدریجی پیشینه‌های قبلی
78/26%	15	تلفیق قواعد جدید با داشته‌های موجود و پدید آوردن رویکردی خودکار
78/1%	1	عدم توجه به قواعد جدید و ادامه روند پیشین

فهرستنویسان قائل به رویکرد تطبیقی (ارسطوپور، ۱۳۸۹ الف) هستند و ترجیح می‌دهند به مرور زمان به اصلاح پیشینه‌های قبلی بپردازند. البته به‌نظر می‌رسد تجربه قبلی در مورد تغییر نرم‌افزار (از وین‌لایب به رسا) و اصلاح تدریجی پیشینه‌ها در انتخاب این رویه بی‌تأثیر نباشد.

یافته‌های حاصل از پاسخ فهرستنویسان در بخش رویکرد کلی رسا در به‌کارگیری آر.دی.ای. نشان می‌دهد که بیش از نیمی از فهرستنویسان مایل به اعمال تغییرات ناشی از قواعد جدید به‌صورت تدریجی در نرم‌افزار هستند.

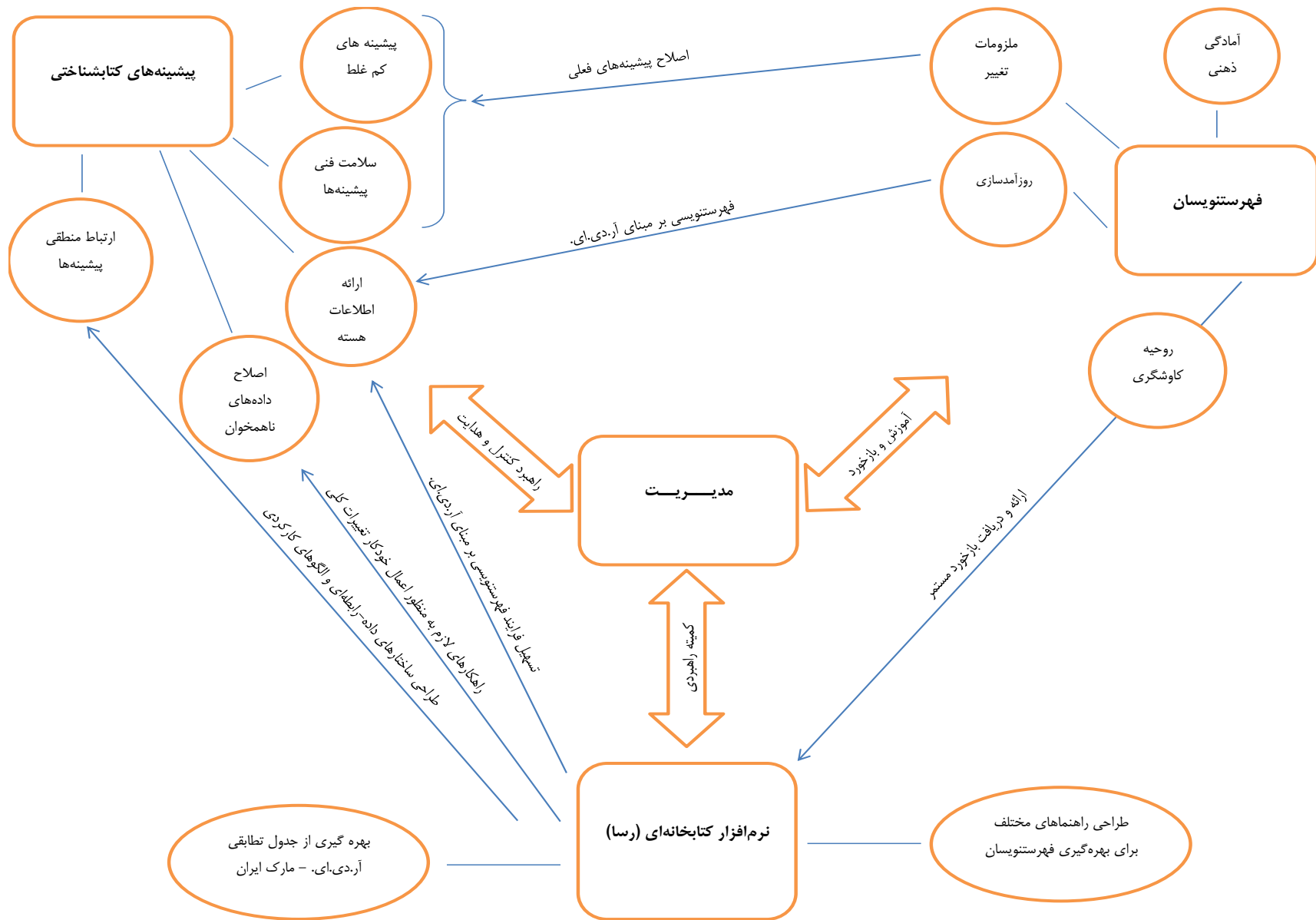

الگوی پیشنهادی

در این پژوهش تلاش شده است تا نقطه نظر فهرستنویسان به عنوان یکی از مهمترین ارکان در فرایند فهرستنویسی در ارتباط با به کارگیری آر.دی.ای. دریافت و بررسی شود. این نقطه نظرات در پیوند با هریک از پرسش‌های پژوهش مورد بررسی قرار گرفته که در ادامه به بحث گذاشته شده و بر اساس آن الگوی به کارگیری آر.دی.ای. در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران ارائه شده است. این الگو می‌تواند برای دیگر سازمانها و کتابخانه‌ها که در پی پیاده‌سازی مفاهیم نوین سازماندهی اطلاعات هستند مورد استفاده قرار گیرد.

در راستای تغییر شرایط جهت استفاده از آر.دی.ای به‌جای قواعد انگلوامریکن و فراهم کردن زمینه طراحی و تکمیل ساختارهای ارتباطی و مفهومی در نرم‌افزار رسا همزمان با اجرای کامل این قواعد و به کارگیری اف.آر.بی.آر. و سایر الگوهای مرتبط، ضرورت دارد که چندعنصر و عامل اصلی به آمادگی و پختگی لازم برسند.

۴ عنصر اصلی الگو

۱. فهرستنویسان

۱-۱. آمادگی ذهنی

۲-۱. دقت در انجام

فهرستنویسی و کنترل
پیشینه‌های کتابشناختی

فهرستنویسی شده

۳-۱. روزآمدسازی دانش

۴-۱. داشتن روحیه

کاوشگری

۲. پیشینه‌های کتابشناختی

۱-۲. پیشینه‌های

کم‌اشتباه (از نظر

فهرستنویسی)

۲-۲. سلامت فنی

پیشینه‌ها (از نظر

ویرایشی)

۳-۲. ارائه اطلاعات هسته

(بر مبنای آر.دی.ای.)

۴-۲. اصلاح داده‌های

ناهمخوان

۵-۲. ارتباط منطقی

پیشینه‌ها

۳. نرم‌افزار کتابخانه‌ای

(رسا)

۱-۳. بهره‌گیری از

جدول تطبیقی

مارک ایران-

آر.دی.ای.

۲-۳. طراحی راهنماهای

مختلف برای

بهره‌گیری

فهرستنویسان

مدیریت!

پیشنهادهای پژوهش

الف. پیشنهادهایی برای فهرستنویسان

- کسب اطلاعات بیشتر و درک اهمیت تکمیل صحیح و دقیق فیلدهای مربوطه از طریق نظارت‌های مستمر و کنترل‌های بیشتر،
- تهیه دستنامه‌های فهرستنویسی بر اساس آر.دی.ای. برای استفاده فهرستنویسان،
- تدوین سیاهه اشکال‌های متداول در پیشینه‌های کتابشناختی برای تهیه بخش (ماژول) اصلاح خودکار پیشینه‌ها،
- به روزرسانی دانش و اطلاعات تخصصی با شرکت در کارگاه‌های آموزشی، سمینارها و مطالعه مقالات و کتاب‌ها و
- افزایش روحیه پژوهشگری و تفکر انتقادی برای بررسی نرم‌افزار و ارائه پیشنهادها کاربردی و سازنده جهت رفع کاستی‌ها.

پیشنهادهای پژوهش – ادامه

ب. پیشنهادهایی برای شرکت‌های نرم‌افزاری و پیشینه‌های کتابشناختی موجود

ساده‌سازی فیلدهای کتابشناختی از نظر شناسایی و ورود اطلاعات،

تهیه راهنمای پیوسته یا همراه نرم‌افزار برای کمک به سهولت فهرستنویسی بر مبنای آر.دی.ای.،

همزمانی گسترش آر.دی.ای. به همراه الگوهای کتابشناختی و

تشکیل کارگروه آزمون نرم‌افزار مبتنی بر بازخورد فهرستنویسان.

تشکیل کمیته راهبردی آر.دی.ای. در ایران با همکاری متخصصان و پژوهشگران در این حوزه

. بنا به ادعای شرکت‌های نرم‌افزاری در ایران، این شرکت‌ها در حال به کارگیری الگوهای کتابشناختی

در نرم‌افزارهای خود هستند. اهمیت و توجه به این امر خوب است اما نکته قابل توجه آن است

که به کارگیری الگوهای کتابشناختی بدون در نظر گرفتن قواعد آر.دی.ای. به خوبی عملکرد خود

را نشان نخواهند داد. چنانکه دونسیر (۲۰۰۹) قواعد آر.دی.ای. را برای گسترش استانداردهای

فراداده ای و همچنین به کارگیری الگوهای کتابشناختی ضروری می‌داند.

Move forward to:

سپاس از توجه شما

*The First National Congress of Libraries and
Information Center in Medical Universities
Pathology & Treatment of Information Flow*

18-19 november 2014

نخستین همایش ملی کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی

دانشگاه های علوم پزشکی

آسیب شناسی و آسیب زدایی جریان اطلاعات

۲۸-۲۷ آبان ماه ۹۳